

DĚJEPIS Charakteristika vyučovacího předmětu – 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 2 hodiny týdně

V případě omezení výuky z rozhodnutí Vlády ČR bude obsah učiva redukován v souladu s pokyny MŠMT.

Vzdělávání v dějepise je zaměřeno na:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- získávání orientace v historickém čase a vnímání hlavních vývojových linií
- pochopení souvislostí dějinných událostí
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- rozvoj pozitivního hodnotového systému

Předmět dějepis je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty:

- zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států
- matematika a přírodní vědy – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky
- výtvarná výchova – významná umělecká díla, stavební slohy
- jazyky a literatura – spisovatelé a jejich tvorba
- občanská výchova – stát a formy státního zřízení, lidská a občanská práva, volební systém
- informatika – práce s digitálními technologiemi a aplikacemi, např. práce na projektech a prezentacích.

Předmětem prolínají průřezová témata

OSV – rozvíjí komunikaci, sociální dovednosti, schopnost řešení problémů, tvořivost

VDO – tolerance, demokratické myšlení, uvědomování si občanských práv, chápání různých forem vlády, schopnost rozlišování významu pojmů, občanská společnost, totalita, rasismus, holocaust apod.

EV – člověk a příroda, nejstarší civilizace, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy člověka do přírodních poměrů, stav historických památek

MKV – poznávání jiných kultur, etnický původ, sbližování a prolínání kulturních vlivů – viz. starověk

EGS – integrace Evropy, formování evropských států, křížové výpravy, myšlenka panevropské unie Jiřího z Poděbrad, význam objevných plaveb

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k:

- chápání obecně užívaných termínů, znaků a symbolů
- schopnosti propojovat poznatky do souvislostí
- propojování poznatků z různých předmětů do širších celků a na základě toho schopnosti komplexnějšího pohledu na společnost a kulturu
- vyhledávání a třídění informací
- využití dostupných digitálních technologií a aplikací

Učitel:

- vede žáky k zamyšlení nad historickým vývojem a k užívání správné terminologie
- zadává úkoly při kterých žáci sami vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- učí se kriticky myslet
- své myšlenky jsou schopni obhájit

- učí se samostatně řešit problémy
- vyhledávají informace, využívají získané vědomosti a dovednosti
- učí se práci s elektronicky přístupnými historickými prameny a jejich kritickému zpracování

Učitel:

- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- prostřednictvím digitálních technologií vede žáky ke kritickému zpracování informací

Kompetence komunikativní

Žáci:

- rozumí různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů
- využívají informační a komunikační prostředky pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu
- učí se diskutovat, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat

Učitel:

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- s žáky diskutuje a vede je k věcnému argumentování
- pracuje s různými typy textů
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se argumentovat a efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolů
- učí se sebekontroly

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory ostatních
- formují své volní a charakterové rysy
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- aktivně se zajímají o kulturní dění a vytvářejí si vztah k historickému dědictví

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé a uvědomovali si odlišnost názorů druhých lidí
- pěstuje v žácích vztah k historickému a kulturnímu dědictví

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

- dodržují vymezená pravidla a učí se využívat své znalosti v životě

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v každodenním životě

Dějepis

6. ročník

časová dotace: 2 hodiny týdně

Učivo	Výstupy	Poznámky
<u>Pravěk</u>		
Úvod – význam zkoumání dějin Historické prameny – získávání informací o dějinách	<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si práci s časovou přímkou osvojí - si základní periodizaci dějin - uvede konkrétní příklady, kde hledat informace o minulosti 	<ul style="list-style-type: none"> - archivy, muzea, knihovny v regionu

Starší doba kamenná - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka	- rozpozná vývojová stadia člověka - seznámí se se způsoby života a obživy lidí	
Mladší doba kamenná - způsob života a obživy - počátky řemesel	pochopí podmínky a důsledky vzniku zemědělství a řemesel -	
Doba kovů - rozvoj řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti	pochopí důsledky dělby práce jako podmínky pro rozvoj obchodu -	orientace v mapě znalost základních pojmů - -
Naše země v období pravěku Shrnutí	- uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých částech světa pochopí - kulturní rozmanitost světa	
<u>Starověk</u>		

<p>Oblasti starověkého východu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj společnosti - náboženské představy - počátek písma a kultury - vznik městských států - přínos starověkých civilizací Egypta, Mezopotámie, Indie a Číny 	<p>pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států</p> <p>seznámí se s podstatou společenského uspořádání seznámí se s projevy náboženských představ</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>	
<p>Řecko</p> <ul style="list-style-type: none"> - kořeny řecké civilizace – Kréta - archaické a klasické období - nadvláda Makedonie - řecká vzdělanost a kultura, helénismus 	<p>-</p> <p>- pochopí přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury</p> <p>- seznámí se s podstatou antické demokracie uvědomuje si</p> <p>- vlastní občanskou identitu pozná prolínání kulturních vlivů</p> <p>-</p>	<p>zdůraznit význam řecké kultury a umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnost Alexandra Makedonského pojmy - – demokracie, despocie, tyranie -
<p>Řím</p> <ul style="list-style-type: none"> - království - republika 		

<ul style="list-style-type: none"> - císařství počátky - křesťanství - římská kultura - rozpad říše - římské naše země v době římské - 	<ul style="list-style-type: none"> - učí se chápat formy státní moci - uvědomuje si význam křesťanství pro vznik raně středověkých států v Evropě - dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky chápe - rozdílný vývoj v různých částech Evropy 	<ul style="list-style-type: none"> - význam římského umění - řečnictví, právo latinský - jazyk
<p>Shrnutí a opakování učiva 6. ročníku</p>		

Dějepis

7. ročník

časová dotace: 2 hodiny týdně

Učivo	Výstupy	Poznámky
Opakování - zánik říše západorímské – stěhování národů		
<u>Středověk</u>		

<p>Raný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - nový etnický obraz Evropy - byzantská, franská a arabská říše - formování prvních státních celků v Evropě - první státní útvary na našem území - český stát v době přemyslovských knížat - Vikingové 	<p>seznámí se s uspořádáním raně feudální společnosti chápe úlohu křesťanství seznámí se se státotvornou úlohou panovnických dynastií pochopí vznik základů národních států v Evropě uvede první státní útvary na našem území</p>	<p>pochopení dobového životního stylu počátky české státnosti nejstarší písemné památky duchovní odkaz patronů českých zemí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vznik Svaté říše římské - křížové výpravy – boj světské a církevní moci - románská kultura 		

<p>Vrcholný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj řemesel a obchodu - vznik měst a jejich význam - český stát za vlády Přemyslovců - nástup Lucemburků a vláda Karla IV. - stoletá válka mezi Anglií a Francií - kritika poměrů v církvi, husitství v Čechách - gotická kultura 	<p>seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě</p> <p>chápe problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v husitské války</p> <p>učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní</p>	<p>význam českého státu za Karla IV. osobnost Jana Husa – rozvoj češtiny a vzdělání husitská Praha gotické umění a kultura – exkurze např. Praha, Kutná Hora</p>
<p>Pozdní středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jiří z Poděbrad - doba Jagellonská 	<ul style="list-style-type: none"> - pochopí význam mírového poselství Jiřího z Poděbrad uvědomí si okolnosti vzniku střeoevropského soustátí 	
<p>Shrnutí a opakování učiva 7. ročníku</p>		

Dějepis

8. ročník

časová dotace: 2 hodiny týdně

Učivo	Výstupy	Poznámky
<u>Novověk</u>		
<p>Počátky novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevné plavby a jejich společenské důsledky, zámořské kolonie evropských států - humanismus a renesance - náboženská reformace v Evropě - počátky absolutních monarchií - nástup Habsburků na český trůn - český stát v předbělohorských poměrech - třicetiletá válka 	<p>osvojí si periodizaci novověku pochopí význam objevných cest a důsledky pronikání Evropanů do nově objevených zemí seznámí se s projevy humanismu a renesance v kultuře, myšlení a životě lidí seznámí se s příčinami a cíli reformace, rozdělením Evropy na katolickou a reformační část chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti pochopí význam pojmu absolutní a konstituční monarchie</p>	<p>projevy humanismu a renesance v českých zemích</p>

<ul style="list-style-type: none"> - občanská válka v Anglii 		
<p>Období po třicetileté válce do konce 18. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevnění moci Habsburků v českých zemích, rekatolizace - barokní kultura - osvícenství, rozvoj vzdělanosti, osvícenský absolutismus - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - vzestup Velké Británie, postavení Francie, Ruska a Pruska v Evropě - válka za nezávislost, vznik USA 	<p>seznámí se s důsledky třicetileté války v českých a evropských zemích rozpoznává projevy barokní kultury chápe význam osvícenství, které ovlivnilo politický vývoj v Evropě i v Americe ujasní si pojmy osvícenský absolutismus, kolonie pochopí význam vzniku USA jako prvního svobodného státu na světě</p>	<p>barokní Praha – zahrady a paláce na Malé Straně</p>

<p>Období od konce 18. do konce 19. století</p> <p>- Velká francouzská revoluce – průběh</p>	<p>uvědomí si definitivní rozpad středověkých politických, hospodářských a společenských struktur</p> <p>pochozí rychlý průmyslový rozvoj jako předpoklad významných společenských změn</p> <p>chápe národní obrození jako celoevropský jev, jehož výsledkem je vznik novodobých národů</p>	<p>kultura klasicismu a romantismu</p>
--	---	--

<p>a význam pro Francii i Evropu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, Velká Británie - světovou velmocí utváření novodobého českého národa – - národní obrození rok 1848 v Čechách a v Evropě počátky polit. života v Čechách - v 2. pol. 19. století vznik Rakouska Uherska sjednocení Itálie a Německa – - Německé císařství občanská válka v USA - imperialismus a kolonialismus vznik	<p>uvědomí si význam vzniku moderních politických stran učí se chápat významy pojmů imperialismus, rasismus</p>	
---	---	--

<p>vznik RakouskaUherska sjednocení Itálie a Německa – Německé císařství občanská válka v USA imperialismus a kolonialismus vznik mocenských bloků – krize na Balkáně</p>		
--	--	--

Dějepis

9. ročník

časová dotace: 2 hodiny týdně

Učivo	Výstupy	Poznámky
<p>Dějiny 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - situace ve světě před 1. světovou válkou - první světová válka 1914 – 1918 - situace v Rusku - ruské revoluce - vznik samostatné ČSR - mezinárodně politická situace v Evropě ve 20. letech – vznik SSSR, počátky fašismu - světová hospodářská krize a její důsledky - nástup fašismu v Německu 	<p>pochopí rozložení sil v předválečné Evropě chápe 1. polovinu 20. století jako období dvou nejničivějších světových válek vnímá okolnosti vzniku samostatné Československé republiky seznámí se s vnitřní i zahraniční situací období 1. republiky a s osobností T.G.Masaryka chápe mezinárodně politické vztahy, významy pojmů komunismus, fašismus, nacionalismus, totalita, agrese seznámí se s postoji českých politiků v období 2. republiky a protektorátu chápe význam domácího i zahraničního odboje učí se porozumět poválečnému vývoji v ČSR, který vyústil v únorové události 1948</p>	<p>vysvětlení pojmu holocaust koncentrační tábory exkurze – Terezín, Lidice význam OSN</p>

- Evropa ve 30. letech, hrozba fašistické agrese - česká politika ve 30. letech - mnichovská dohoda - protektorát Čechy a Morava - 2. světová válka 1939 – 1945 - domácí a zahraniční odboj - poválečné uspořádání světa - Československo v letech 1945 – 1968 - únorový převrat 1948 – nástup komunismu		

<p>Evropa po 2. světové válce</p> <ul style="list-style-type: none"> - studená válka a vznik vojenských bloků - rozpad koloniálního systému - Československo v 50. letech – 	<p>učí se chápat vznik a problémy existence bipolárního světa rozpoznává znaky totalitní společnosti uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých</p> <p>učí se chápat situaci v zemích východního bloku i jeho postupný rozpad</p>	<p>Listina práv a svobod NATO, Varšavská smlouva Charta 77 osobnost Václava Havla</p>
<p>politické procesy, začleňování do sféry vlivu SSSR</p> <ul style="list-style-type: none"> - rok 1968 v Československu - krize sovětského impéria a perestrojka - obnova demokracie ve východní Evropě od roku 1989, sametová revoluce 		

